

Helsedirektoratet
Pb. 7000 St. Olavs plass
0130 OSLO

Deres referanse

Vår referanse
17/00009-250

Vår dato
14.03.2018

Hørings svar - fem pakkeforløp om psykisk helse og rus

Fellesorganisasjonen (FO) er fagforeningen og profesjonsforbundet for 27.000 barnevernspedagoger, sosionomer, vernepleiere og velferdsvitere.

FO har valgt å gi et overordnet innspill på pakkeforløpene, og dermed sender vi det slik som dette. Vi mener løsningen med Questback er lite brukervennlig, og heller ikke funksjonell for å gi mer overordnede og prinsipielle innspill. Denne formen å hente inn høringsinnspill gir heller ikke mulighet for åpenhet om høringsinnspillene direktoratet mottar. Våre innspill til disse pakkeforløpene gjelder også øvrige pakkeforløp om psykisk helse og rus.

FO mener det i enkelte av arbeidsgruppene er for lite variasjon og representasjon i sammensetning av fagkompetanse. Vi oppfordrer helsedirektoratet til i større grad å vektlegge sosialfaglig kompetanse og profesjoner som barnevernspedagoger, sosionomer og vernepleiere i sammensetning av i fremtidige arbeidsgrupper. FO bidrar gjerne med innspill på medlemmer.

Pakkeforløpene slik de er fremstilt bærer preg av at de er samkjørte, og de har en entydig og lik fremstilling og det er positivt.

Pakkeforløpene fordrer at brukere og pårørende skal være deltakende, og må få tid til opplæring for å legge til rette for gode valg. Dette betyr at behandlere må bruke mer tid. I tillegg er forløpskoordinatorer en ny funksjon. Det vil kreve ekstra ressurser som bør bevilges over statsbudsjettet. Dette er viktige forutsetninger for at pakkeforløpene skal bli en suksess.

FO ser at pakkeforløpene kan være med på å nå målene som er beskrevet for. Vi er imidlertid bekymret for at pakkeforløpene kan bli en ekstra byråkratisk belastning om de ikke blir brukt i samsvar med intensjonen. Pakkeforløpene må derfor evalueres. Intensjonen med pakkeforløpene er at de skal være en «pakke» pasientene får som et hjelpemiddel i behandlingsskjeden. Vi er bekymret for at det er pasienten som blir en pakke på et samlebånd uten å delta og påvirke egen behandling. Pasientenes medvirkning er forutsetning, og tidsfristene må ikke bli en hemsko for verken pasient eller tjenesteutøver.

FO

Besøksadresse:
Mariboestgt. 13
0183 Oslo

Postadresse:
Pb. 4693 Sofienberg
0506 Oslo

Telefon:
02380

Telefaks:
94 76 20 18

e-post:
kontor@fo.no

www.fo.no

Bankgiro:
9001.06.35674

Bankgiro kontigent:
9001.08.71394

Foretaksnr.:
870 953 852 MVA

Forutsatt at intensjonen i pakkeforløpene blir ivaretatt ser FO pakkeforløpene som et bidrag til et systematisk behandlingsforløp som er nyttig både for pasientene/brukerne, pårørende og tjenesteutøvere.

Pakkeforløpet kan være nyttig for å bevisstgjøre og ansvarliggjøre hele behandlerapparatet på helhetlig arbeid rundt en pasient. Det kan bli enklere for brukere/pårørende å forholde seg til behandlingen, da de tidlig kan få en oversikt over forventede elementer og progresjon i behandlingen

Dersom pasienten har flere tilstander som gir krav om pakkeforløp blir det svært viktig at de relevante enhetene som er ansvarlig for behandlingene utarbeider en samkjøring av pakkeforløpene. Det må sørges for at pasienten ikke må forholde seg til flere koordinatorene enn det som er behøvelig. Pasientens behov skal komme først. For øvrig viser vi til våre tidligere høringsinnspill om koordinatorrollen.

Det er en generell god sosialfaglig kartlegging som skisseres både før henvisning og i behandlingen, men det er gjennomgående at **økonomi** ikke blir tematisert. Dette er et grunnleggende sosialt forhold som må kartlegges. Det bør også poengteres i beskrivelsen av hva som skal kartlegges at listen ikke er utfyllende.

Sosiale aspekter må bli ivaretatt gjennom hele pakkeforløpet uavhengig av diagnose. Psykososiale forhold kan både utløse og opprettholde rusavhengighet og psykiske lidelser. Sosialfaglige forhold som økonomi, skole, arbeid og bolig er viktige forutsetninger for et godt liv, og innebærer prosesser som kan ta lang tid å få på plass. FO mener derfor det for seint å trekke dette inn i avslutningen av pakkeforløpet, slik det blir forslått. Helhetlig tilnærming til rus- og psykisk helserelevante problemer forutsetter at sosiale forhold gjennomgående blir tematisert i pakkeforløpene. Sosialfaglig kompetanse og - profesjoner må være involvert gjennom hele forløpet. Da kan pasientene være sikre på at sosiale forhold som nettverk, bolig, økonomi, arbeid, skole og andre aktiviteter er avklart i god tid før utskrivning av pakkeforløpet.

Begreper som *helsepersonell* og *spesialist* blir gjennomgående brukt også i pakkeforløpene. Vi mener det vil være en styrke dersom begrepsbruken i spesialisthelsetjenesten i større grad differensieres. Mange profesjoner har spesialistutdanning på sitt område, og pasienten bør sikres å få snakke med spesialisten som har riktig kompetanse tilpasset den enkeltes behov. For eksempel har mange barnevernspedagoger, sosionomer og vernepleiere spesialiserte videreutdanninger som er relevant og spesialisert for å møte mange av utfordringene som pasienter trenger hjelp til å løse. Dersom oppgaven er å sikre at sosiale forhold kartlegges og følges opp, bør den med en sosialfaglig utdanning regnes som den med best kompetanse. Å i større grad anerkjenne profesjoners ulike spesialiteter og bidrag til behandlingen vil kunne føre til at man kan utnytte ressursene bedre og mer målrettet.

Til orientering forvalter FO kliniske godkjenningsordninger for disse gruppene.

Med vennlig hilsen

Sign.

Mimmi Kvisvik
Forbundsleder

Sign.

Andreas Pedersen Kikvik
Rådgiver